باسمه تعالی		
آزمون پایانی نوبت اول	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان زرند	نام مدرسه : دبیرستان استاد جعفری
نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم رشته : علوم انسانی	درس: علوم و فنون ادبی۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۸	سال تحصیلی: ۱۴۰۵-۱۴۰۴	مدت امتحان: ۷۵دقیقه دبیر: عباسیان

ردیف	« سؤالات »	بارم
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	جاهای خالی را با واژه مناسب پر کنید: تنها اثر قابل‌توجه درزمینهٔ تحقیقات ادبی و تاریخی در دورهٔ بیداری،کتاب ..... است.	۰/۵
۲	هر یک از توضیحات سمت راست به کدام‌یک از شخصیت‌های « قائم‌مقام فراهانی، ایرج میرزا، محمدتقی بهار، میرزا جهانگیرخان» مربوط می‌شود؟(یک مورد بیشتر آمده است) الف) در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه و اشعاری ساده و روان و نیز طنز و هجو مهارت داشت. (.....) ب) مدیر یکی از روزنامه‌های سیاسی اجتماعی دوره بیداریِ به نام صوراسرافیل است. (.....) ج) با زبان حماسی و در سبک خراسانی شعر می‌سرود و تاریخ تطوّر نظم فارسی از آثار اوست. (.....)	۰/۷۵
۳	درست یا نادرست بودن عبارت زیر را مشخص کنید: « شعر در دورهٔ بیداری عمومیت یافت و به‌عنوان زبان برندهٔ نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت» درست □ نادرست □	۰/۲۵
۴	کتاب « سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» تألیف کیست؟	۰/۵
	سبک‌شناسی (۲ نمره)	
۵	در عصر بیداری توجه به قالب‌های مثنوی و قصیده در شعر ..... و ..... بیشتر است.	۰/۵
۶	درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید: الف) در دورهٔ بازگشت، فروغی بسطامی و نشاط اصفهانی به تقلید از سبک غزل سعدی و حافظ پرداختند. درست □ نادرست □ ب) مفهوم آزادی در شعر دورهٔ بازگشت ادبی مترادف با دموکراسی غربی است. درست □ نادرست □	۰/۵

www-kanoon-ir

۷	همه گزینه‌های زیر از ویژگی‌های نثر عصر بیداری است به‌جز.... الف) در نثر این دوره، واژگان و ترکیبات ناآشنا کمتر می‌شود. ب) در نثرهای دوره بیداری به‌ویژه نثر داستانی، توجهی به موضوع خرافات در جامعه نداشتند. ج) حقوق مدنی زنان ازجمله موضوعاتی است که بسیار موردتوجه نویسندگان بوده است. د) اکثر نویسندگان این دوره، داستان را مطابق ذوق عامهٔ مردم می‌نوشتند.	۰/۲۵
۸	دو مورد از عوامل تأثیرگذار در ایجاد نهضت بازگشت ادبی را ذکر نمایید؟	۰/۵
۹	در عصر مشروطه، بیشترین رویکرد نویسندگان به نوشتن چه نوع آثاری بود؟	۰/۲۵
	زیباشناسی (۶ نمره)	
۱۰	در بیت زیر چند «تلمیح» وجود دارد؟ آن‌ها را توضیح دهید: گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا	۱
۱۱	کدام‌یک از ابیات زیر به آیه ۱۱۵ سوره بقره « فَأَيْنَما تَوَلّوا فَثَمَّ وجْهُ اللهِ » اشاره دارد؟ الف) جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او آن نور روی موسی عمرانم آرزوست ب) یار بی‌پرده از در و دیوار در تجلّی است یا اولی الابصار	۰/۵
۱۲	توضیح زیر دربارهٔ کدام آرایهٔ ادبی است؟ آن را در بیت زیر کاملاً مشخص کنید. «زیبایی‌آفرینی این آرایه در تعامل واژگان است که خواننده از دریافت این ارتباط معنایی لذت می‌برد» هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها	۱
۱۳	در بیت زیر لف‌ونشرها را بیابید و نوع آن را مشخص کنید: الف) فرورفت و برفت روز نبرد به ماهی نم خون و بر ماه گرد ب) روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می‌ریزد، آن زَر می‌زند	۱/۵

www.karnoon.ir

۱۴	با توجه به ابیات، آرایه‌های (تناقض – تضاد - حس آمیزی – تضمین – لف و نشر – حسن تعلیل) را مشخص نمایید.(فقط نام هر آرایه را مقابل بیت موردنظر بنویسید) الف) تویی بهانه آن ابرها که می‌گریند — بیا که صاف شود این هوای بارانی ب) بر لب کوه جنون خنده‌ی شیرین بهار — نقش زخمی است که از تیشهٔ فرهاد شکفت ج) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت — کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم د) فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی — اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را ه) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی — «من از آن روز که در بند توام آزادم» ه) این‌که گاهی می‌زدم بر آب‌وآتش خویش را — روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع	۱/۵
۱۵	کدام گزینه بیانگر آرایه‌های بیت زیر است؟ « ای خوش آن شب‌ها که تا روزم سخن با یار بود /چشم او گاهی به خواب ناز و گه بیدار بود » الف) تضاد، واج‌آرایی، مجاز ب) تناقض، تضاد، استعاره	۰/۵
	(موسیقی شعر) عروض (۶ نمره)	
۱۶	نشانه‌های هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید و پس از تعیین پایه‌های آوایی وزن آن را بنویسید. « کشتی‌شکستگانیم ، ای باد شرطه برخیز — باشد که باز بینیم دیدار آشنا را »	۱/۵
۱۷	مصوت بلند «ی» در چه صورت همیشه کوتاه است و مصوت بلند «و» در چه صورت همیشه بلند است؟	۱
۱۸	مصراع «کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت» با کدام گزینه هم‌وزن است؟ الف) جز توبه ره دگر نمی‌دانم — ب) دلم سر به هامون رها می‌پسندد ج) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین — د) بگشای لب که قند فراوانم آرزوست	۰/۵
۱۹	در بیت زیر کدام‌یک از اختیارات زبانی به کار رفته، آن‌ها را توضیح دهید. خِلَد گر به پا خاری آسان برآید — چه سازم به خاری که در دل نشیند؟	۱/۵

www-kanoon-ir

۲۰	وزن بیت‌های زیر را بنویسید ، پس‌ازآن مقایسه کنید کدام بیت وزن همسان و کدام‌یک ناهمسان است؟ الف- به حسن و خلق وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد وزن: ب- آب زنید راه را، هین که نگار می‌رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد وزن: مقایسه:	۱
۲۱	تقطیع گزینه‌های زیر با کدام اختیار زبانی مطابقت دارد؟ بهانه (U - -) جادویی (- U -)	۰/۵
	نقد و تحلیل شعر و نثر(۴ نمره)	
۲۲	متن زیر از کتاب «چرند و پرند» علّامه دهخدا از نویسندگان معروف سبک بیداری است. پس از خواندن متن، به پرسش‌ها پاسخ دهید: «من چه‌کار دارم که بگویم انجمن‌ها و اجتماعات مشروعه را هر کس جلوگیری بکند معنی‌اش این است که مجلس شورا باید تعطیل شود. مگر پشت گوشم داغ لازم دارد که بردارم بنویسم علت تکمیل نکردن عدّه وکلای مجلس این است که مبادا خدای‌نکرده چهارتا آدم بی‌غرض داخل مجلس بشود و پارتی بی‌غرض‌ها قوّت بگیرد ». الف) دو ویژگی زبانی این نوشته را بنویسید. ۱ ب) شیوهٔ بیان این نوشته، چگونه است؟ ۰/۵ ج) اساسی‌ترین درون‌مایهٔ این نوشته چیست؟ ۰/۵	۲
۲۳	شعر زیر را بخوانید و در دو سطح ادبی و فکری بررسی کنید. ناله‌ی مرغ اسیر این‌همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است خانه‌ای کو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	۲
	« موفق باشید »	۲۰